

ହିନ୍ଦିରାଣୀ ଘଟଣାରେ-

ହିନ୍ଦିରାଣୀ ଭାତାଙ୍କ ବଦଳ

ଶ୍ରୀମତୀ ବଲ୍ଲଭ ସିଂ

(ବିପ୍ଳବୀ ଜବି ରବି ସିଂହ ସହଧର୍ମିଣୀ)

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଛବି !

ତୁ ମରିଗଲୁ ନାହିଁ ଯେ ଡରିଗଲୁ !

ମୁଁ ଅଛି ଥିଲେବି ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମରୁଛି——— କାହାରି

ପୁଣି ମରୁଛି । ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଏ ସ୍ବାଶପାତାର ଶେଷ ନାହିଁ ।

ତୋ ଶବ୍ଦ ଉପରେ ପୁଷ୍ପଗୁଚ୍ଛ ଦେବାକୁ ଯାଇପାରିଲି କାହିଁ

କା' କଦଳରେ ଦେଉଛି ଦୁଇଟୋପା

ଲୁହ ତ ନୁହେଁ—

ରକ୍ତ ।

କଟକ

ତା ୩୦।୧୦।୮୦

ଉଚି

ତୋର

ବକୁଲ

ଗତ ୧୯୮୦ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ତା ୩ ରିଖରେ କଟକଠାରୁ
 ୨୫ କି: ମି: ଦୂରରେ ବିଲୁଆଖାଇ ନଦୀଶଯ୍ୟାରେ “ପ୍ରଗତିବାଦୀ”ର
 ବିରିଡ଼ି ଫବାଦଦାତା ଶ୍ରୀ ନବକିଶୋର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଛବିରଣୀଙ୍କୁ ଧର୍ଷଣ
 କରି, ପରିଶେଷରେ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରାଯିବା ଘଟଣାରେ ସାର “ଓଡ଼ିଶା
 ତଥା ଭାରତବର୍ଷରେ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି ; ଅବଶ୍ୟ
 ଏ ଘଟଣା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପାଶବିକ, ନୀରକୀୟ, ଲୋମହର୍ଷଣକାରୀ ତଥା ଜ୍ଵଳନ୍ତ
 କର୍ମକାଣ୍ଡ । ଏହି କର୍ମକାଣ୍ଡ ବିରୋଧରେ ଅବଶ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦ ତଥା ପ୍ରତିରୋଧ
 ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ଏବଂ ତାହା ପ୍ରଥମେ ହୋଇଛି ୨୨ ମୌଜାର ହଜାର
 ହଜାର ବିକ୍ଷୋଭିତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦ୍ଵାରା । ସେମାନେ ହତ୍ୟାକାରୀ-
 ଚକ୍ରର ବିରୁଦ୍ଧ କରି ତାକୁ ସମୁଚିତ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ପାଇଁ ସରକାରକୁ ଅପେକ୍ଷା
 ନ କରି ଆଗେଇ ଆସିବା ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ସମାଦପତ୍ର, ସାମାଜିକ
 ସଂଗଠନ, ପରିଶେଷରେ ସରକାରୀ କଲର ନିତ୍ରାଉଙ୍ଗ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମେ
 ‘ପ୍ରଗତିବାଦୀ’ ଓ ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ସମାଦପତ୍ର ଘଟଣାର ବିବରଣୀକୁ
 ଯେପରି ଭାବରେ ଜମାଗତ ପ୍ରକାଶ କରି ଆସୁଛନ୍ତି ଓ ଆସିଛନ୍ତି ସେଥିରେ
 ଘଟଣାଟି ମହାଭରତୀୟ କ୍ଷପପଥରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ମହାଭରତୀୟ
 ବିରୋଧୀ ଗଜନୈତିକ ନେତାଗଣ ଯଥା ମଧୁ ଲିମାୟା, ଚିତ୍ତ ବସୁ ପ୍ରମୁଖ
 ସଦେହରେ ବିରିଡ଼ି ଆସି “ନାଗରିକ ସାଧାନତା”ର ପୁରସ୍କା ଲାଗି ଅଶ୍ରୁପାତ
 ପୂର୍ବକ ଦିଲ୍ଲୀ ଫେରିଯାଇ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ସ୍ଵାଗତପତ୍ର ଦେବେ ବୋଲି
 କହିଛନ୍ତି । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ରବିରାୟ, ପ୍ରତାପଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି, ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ଜେନା,
 ଦାମୋଦର ଗୁଡ଼, ଶିବାଜୀ ପଟ୍ଟନାୟକ, ରମଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର, ରମା ଦେବୀ,
 ମନମୋହନ ଚୌଧୁରୀ, ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ଵିବେଦୀ, ବାଙ୍କବିହାରୀ ଦାସ ଓ ପ୍ରତୀକ୍ଷ
 କିଶୋର ଦାସଙ୍କ ସମେତ ନାଗରିକ ଅଧିକାରର ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରବକ୍ତାଗଣ
 ଏଥିପାଇଁ ସରକାର ବିରୋଧରେ “ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ”ର ଆହ୍ଵାନ ଦେବା
 ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମ୍ରାମ ସମିତି ଗଠନ, ବହୁ କଲେଜ ତଥା ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟର
 ଛାତ୍ରନେତାଗଣଙ୍କ ସମେତ ଏଥିପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିବା, ରେଗଣିୟାରୁ

ଛବିରାଣୀ ଘଟଣାରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ତା ଉପରେ କବି ସଜ୍ଜି ଗୁଡ଼ତରାୟଙ୍କ କବିତା ରଚନା, ଗତ ବିଧାନସଭାରେ ଛବିରାଣୀଙ୍କ ଉପରେ ଆଲୋଚନା, ବ୍ୟାଧି, ଅଶ୍ରୁପାତ, କ୍ରୋଧ-ପରିଶେଷରେ କେତେକ ପୁଲିସ୍ ଅଫିସରଙ୍କୁ ସସ୍ପେଣ୍ଡ୍, କଂଗ୍ରେସ ୧୨୦ ଦଳର ଲୋକ ଗିରଫ, ବି. ଡି. ଓ. ଲଙ୍କର ପ୍ରଥମେ ବଦଳି, ପରେ ତାଙ୍କୁ ତଳ ପାହ୍ୟାକୁ ଖସାଇ ଦେଇ ସସ୍ପେଣ୍ଡ୍ ଆଦି ଘଟଣା ସୂଚକ କଥା.....ଆଶାର କଥା.....ଆନନ୍ଦର କଥା । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ, ନାଗରିକ ଅଧିକାର, ସାମ୍ବାଦିକ ସ୍ବାଧୀନତା, ମାତା-ଉତ୍ତମୀର ଜାତି ଉପରେ ପାଶବିକ ଆକ୍ରମଣର କ'ଣ ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ହେଉଛି ଏହି ଛବିରାଣୀ ଘଟଣା ? ଅତୀତରେ ଏପରି ଘଟଣା କେବେ କେଉଁଠି ଘଟିନାହିଁ, ଭବିଷ୍ୟତରେ ମଧ୍ୟ ଘଟିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଆଜି ଛବିରାଣୀ ଘଟଣାକୁ ପାଥେୟ କରି ସଂଗ୍ରାମ ସମିତି ଗଠନ, ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ, ବସ୍ତା ବସ୍ତା ପ୍ରସ୍ତାବ ଗ୍ରହଣ ସାଜକୁ ଭାଷଣ, ବିବୃତି ଆଦି ଜରିଆରେ ପରିବେଶକୁ ସରଗରମ ରଖୁଥିବା ବିରୋଧୀ ଗଜନୈତିକ ନେତା, କର୍ମୀ, ସମ୍ବାଦପତ୍ର, ସାମ୍ବାଦିକଗଣ, ଭୁଦାନୀ ନେତା-ନେତ୍ରୀମାନେ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେଇପାରିବେ କି ? ନା, ଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ—ଦେବାର ନୈତିକ ତାଙ୍କତ ଏମାନଙ୍କର ନାହିଁ—ଅତୀତରେ ମଧ୍ୟ ନ ଥିଲା । ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ନାରୀର ସତୀତ୍ୱ, ଧର୍ଯ୍ୟତା ମୃତ ଦେହ, ସାମ୍ବାଦିକ ତଥା ନାଗରିକର ବିପନ୍ନ ସ୍ବାଧୀନତାକୁ ହତୀଆଇ କରି ନିର୍ବାଚନ—ଉଚ୍ଚନାତିର ଫାଇଦା ଉଠାଇବାକୁ ଗୃହାନ୍ତି—ଏହା ଜଳବତ୍ ତରଳମ୍ । ସମ୍ପ୍ରତି କଂଗ୍ରେସ ଲୋର ୪ ମାସ ଶାସନ କାଳରେ ଯେହେତୁ ଛବିରାଣୀ ଘଟଣାଟି ଘଟିଲା ତେଣୁ ଆଗାମୀ ଉପନିର୍ବାଚନମାନଙ୍କରେ କଂଗ୍ରେସ ଲୋକୁ ହଟାଅ, ଆମକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେଇ ଜିତାଅ, ଏକଥା କହିବା ମୂଳରେ କେଉଁ “ମହତ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟି” ନିହିତ ଅଛି ତାହା ଦିବାଲୋକ ପରି ସ୍ପଷ୍ଟ ।

ଛବିରାଣୀ ଘଟଣାକୁ ଫେଶାଉଥିବା “ନାଗରିକ ଅଧିକାରର ପ୍ରବଚନା”, ବିରୋଧୀ ଗଜନୈତିକ ନେତୃବୃନ୍ଦ, ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦପତ୍ର ଏବଂ ସାମ୍ବାଦିକ ସଂଗଠନ ଓ ଛାତ୍ରନେତାମାନଙ୍କୁ ଏଠାରେ ପକ୍ଷାତ୍ ଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ କରିବା ପାଇଁ ଏକାନ୍ତ ଅନୁରୋଧ । କଟକ ସହରଠାରୁ ୨୫ କି: ମି: ଦୂରରେ

ଛବିରାଣୀ ଧର୍ଷଣ ଏବଂ ହତ୍ୟା ଘଟଣା ଘଟିଲା ତାଙ୍କ ସ୍ବାମୀଙ୍କ ସ୍ବାମୀଦିକତ
 ଯୋଗୁଁ ୧୯୮୦ ଅକ୍ଟୋବର ୩ ତାରିଖରେ । କିନ୍ତୁ ଖୋଦ୍ କଟକ ସହରର
 ବୁକ୍ସ ଉପରେ ଜନତା ସରକାର ଅମଳରେ ୧୯୭୮ ମସିହା ଜୁଲାଇ
 ତା ୨୧, ୨୨ ଓ ଅକ୍ଟୋବର ୩୧ ତାରିଖରେ 'ଅଚଳପତ୍ର'ର ସମ୍ପାଦକ କବି
 ରବି ସିଂଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ୩ ଥର ରକ୍ତାକ୍ତ ଆକ୍ରମଣ ପ୍ରକାଶ୍ୟ
 ଦିବାଲେକରେ କେବଳ ହୋଇନାହିଁ, ମୁଁ ଧର୍ଷିତା ହେବାକୁ ଯାଉ ଯାଉ
 ଦୈବାତ୍ ରକ୍ଷା ପାଇ ଯାଇଛି । କବି ଶ୍ରୀ ସିଂ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଉପରେ
 ଲଗାତର ପ୍ରାୟଶ୍ଚ ଆକ୍ରମଣ ଓ ଅତ୍ୟାଚାର ଛବିରାଣୀ ଘଟଣା ଅପେକ୍ଷା
 ଅଧିକ ଲୋମହର୍ଷକ, ନାରକୀୟ । ତତ୍ପାତ୍ କେବଳ ଛବିରାଣୀ ଧର୍ଷିତା
 ହୋଇ ମଲେ ଆଉ ରବି ସିଂ ମରୁ ମରୁ ବଞ୍ଚୁଗଲେ, ଆଉ ମୁଁ ଧର୍ଷିତା
 ହେବାକୁ ଯାଉଥିବାବେଳେ ଦୈବାତ୍ ରକ୍ଷା ପାଇଥିଲି । ଏ କର୍ମକାଣ୍ଡର
 ନାୟକ ଥିଲେ ଯୁବଜନତାର ଜଣେ ତୁଙ୍ଗନେତା, ତାର ଗୁଣ୍ଡାବାହିନୀ
 ଏବଂ ତତ୍କାଳୀନ କଟକର ପୁଲିସ୍ ଏସ୍. ପି. । ଘଟଣାର
 ଗୁରୁତ୍ବ ତତ୍କାଳୀନ ପୁଲିସ୍ ଆଇ. ଜି. ଶ୍ରୀ ବି. କେ. ଶୟ ଉପଲବ୍ଧ କରି
 ଐତିହାସିକ ପୁଲିସୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥରୁ କରି ନ ଥିଲେ କବି ରବି ସିଂ ଓ
 ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ସରା ଆଜି ନ ଥାନ୍ତା । କବି ରବି ସିଂଙ୍କ ସମ୍ପାଦିତ
 'ଅଚଳପତ୍ର'ର ୧୯୭୮ ଜୁଲାଇ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଏସ୍. ପି.ଙ୍କ ନାମରେ
 ଜଳାବଜାର" ଶୀର୍ଷକ ଏକ ସମ୍ପାଦକ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଏହି ନାରକୀୟ ପ୍ରାୟଶ୍ଚ
 ନାଟକର ସୂତ୍ରପାତ ଘଟିଥିଲା । ଯେଉଁଠାରେ ଏ ନାଟକ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହୋଇଥିଲା
 ସେ ସ୍ଥାନଟି ହେଉଛି କଟକ ସହରର ରଜାବଗିର୍ଲା ଲେବର କଲେନି ।
 ସେଠାରୁ "ସାପ୍ତାହିକ ପ୍ରଗତିବାଦୀ" କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବା ତତ୍କାଳୀନ ଜନତା
 ଦଳର ଏମ୍. ପି. ଓ ଅଧିକାରୀ ଦୈନିକ 'ପ୍ରଗତିବାଦୀ'ର ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ
 ବଳଙ୍କ ବାସଗୃହ ମାତ୍ର କେତେ ଫର୍ଲ୍ ଦୂର । ଆଜିର ବିଧାନ ସଭାରେ
 ବିରୋଧୀ ଆସନରୁ ଛବିରାଣୀ ଘଟଣାରେ ଜୁଲୁସ, କ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ଅଶ୍ରୁପାତ
 କରୁଥିବା ଶ୍ରୀ ଶରତ ଦେବଙ୍କ ଉତ୍ଥାପ ମଧ୍ୟ ଅତି ପାଖରେ । ଛବିରାଣୀ ଘଟଣାକୁ
 ମହାଭାରତୀୟ କକ୍ଷପଥରେ ସ୍ଥାପିତ କରିଥିବା ଦୈନିକ 'ପ୍ରଗତିବାଦୀ' ଓ ତାର
 ସଂପାଦକ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ବଳ ୧୯୭୭ ପାଲିମେଣ୍ଟ ନିର୍ବାଚନରେ ଯେତେବେଳେ

ଜଗତ୍‌ସିଂହପୁର ନିର୍ବାଚନ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିଲେ ସେତେବେଳେ
 କବି ରବି ସିଂ ତାଙ୍କର ଉତ୍ତର, ସଂଗୀତ ଜରିଆରେ ତାଙ୍କୁ ବିଜୟ କରିବାକୁ
 ଯେଉଁ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ତାହା ସର୍ବଜନ ବିଦିତ । ସର୍ବୋଦୟ ନେତା
 ସ୍ୱର୍ଗତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠରୀ, ନବକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରେଷ୍ଠରୀ, ମାଳତୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠରୀ ଓ
 ରମାଦେବୀ ପ୍ରଭୃତି କବି ରବି ସିଂଙ୍କ ମୁକ୍ତିଯୋଡ଼ା ପିତା ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସିଂଙ୍କ
 ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ସହକର୍ମୀ । ଶ୍ରୀ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପ୍ରତାପଚନ୍ଦ୍ର-
 ମହାନ୍ତି, ଶରତ କର, ମନମୋହନ ଶ୍ରେଷ୍ଠରୀ ପ୍ରମୁଖଙ୍କ ସହିତ କବି
 ରବି ସିଂଙ୍କର ଘନିଷ୍ଠତା ମଧ୍ୟ ସର୍ବଜନ ବିଦିତ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପୂର୍ବତନ
 ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ଲତ୍ତେରାଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ ଶ୍ରୀ ସିଂଙ୍କର ସଂପର୍କ
 ଦୀର୍ଘ ୨୦ ବର୍ଷର । ଚଉଠ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ଉତ୍କଳ ଧରି କବି ରବି ସିଂଙ୍କ
 ଶ୍ରୀତାବତ୍ତା ବିରୋଧୀ ଭୂମିକା, ବାମପନ୍ଥୀ ଚିନ୍ତନ, ସାମ୍ବାଦିକତା, ସଂଗ୍ରାମ,
 କାବ୍ୟ ସାଧନା, ଉତ୍ତର ଆଦି ଓଡ଼ିଶାର ଜନଜୀବନକୁ ନାନା ପ୍ରେରଣା
 ଦେଇ ଆସିଛି କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ । ଦୁଃଖର କଥା, ଏଇଥି ପାଇଁ ୧୯୬୭
 ସାଲରୁ ତାଙ୍କ ଉପରେ, ମୋ ଉପରେ, ମୋ ଫିଲ୍‌ଛୁଆଙ୍କ ଉପରେ ବହୁବାର
 ଗୁଣ୍ଡା ଆକ୍ରମଣ ହୋଇଛି, ସରକାରୀ କୋପଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଛି ବାରଂବାର,
 ଆମ ବାସଗୃହକୁ ପୁଲିସ ବାରଂବାର ଖାନ୍ତଲସ କରିଛି ! କବି ରବି ସିଂ
 ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ କବି, ଯାହାଙ୍କୁ କି ଗତ ଜାତୀୟ ଜରୁରୀ ପରିସ୍ଥିତିବେଳେ
 ଭରତ ରକ୍ଷା ଆଇନ ଓ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟମାବଳୀ ଆଇନ (ମିସା)
 ବଳରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସରକାର ଅଟକ ରଖିବାକୁ କୁଣ୍ଡାବୋଧ କରିନଥିଲେ ।
 ଦେଶର ଜଣେ ଜଣାଶୁଣା ବାମପନ୍ଥୀ-ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀଙ୍କ ଜୀବନ ଉପରେ
 ଲଗାତର ଏ ପ୍ରାସିଦ୍ଧ ଆକ୍ରମଣର କୌଣସି ସମ୍ମିଳିତ ପ୍ରତିବାଦର ସ୍ୱର
 କେବେ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିନଥିଲା ଦୀର୍ଘ କଂଗ୍ରେସ ରାଜ୍ଯତିରେ ୧୯୬୭
 ସାଲରୁ ୧୯୭୫ ସାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କବି ରବି ସିଂଙ୍କ ଉପରେ ଯାହା ଯାହା
 ଅମାନୁଷିକ କାଣ୍ଡ ଘଟିଥିଲା ସେ ସବୁକୁ ମଜିନ କରିଦେଲା ୧୯୭୮
 ମସିହାରେ ଜନତା ସରକାର ଅମଳରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ହୋଇ
 ଯାଇଥିବା ଅତ୍ୟାଚାର । ଏ ଅତ୍ୟାଚାରର ନୀରବ ଦର୍ଶକ ଥିଲେ ଦେଶର
 ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ, ଚିନ୍ତକ, ସାମ୍ବାଦିକ, ସମ୍ବାଦପତ୍ର, ଆଜିର ବିରୋଧୀ
 ରାଜନୈତିକ ନେତୃବୃନ୍ଦ, ଭୁବନମାର୍ଗୀ ସମସ୍ତେ ! କେବଳ ବାଲେଶ୍ୱର ଏବଂ

କଟକର ୧୯ଜଣ କବି, ଲେଖକ, ନାଗରିକ ଏ ଘଟଣାର ସ୍ପର୍ଶିତବାଦକରି ଯେଉଁ ବିବୃତି ଓଡ଼ିଆ ସମ୍ବାଦପତ୍ରକୁ ଦେଇଥିଲେ ତାକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ରକାଶ କରାଗଲା ନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟୁମ୍ନ ବଳଙ୍କ ତତ୍କାଳୀନ ସାପ୍ତାହିକ ‘ପ୍ରଗତିବାଦ’ ମଧ୍ୟ ତାହାହିଁ କରିଥିଲା । ଅନୁଗୋଳଠାରେ ସର୍ବୋଦୟ ନେତା ଶ୍ରୀ ନବକୃଷ୍ଣ ଗ୍ଲୋଧୁରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଏ ଘଟଣାପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହେବାରୁ ସେ ଏହାକୁ “ଫାଲ୍‌ତୁ କଥା” ବୋଲି କହି ଉଡ଼ାଇ ଦେଇଥିଲେ । ୧୯୭୮ ଜୁଲାଇ ୨୭ ତାରିଖ ଦିନ କବି ରବି ସିଂଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ ଏବଂ ମୋର ପିଲାମାନେ ରତ୍ନାକ୍ର ଅବସ୍ଥାରେ ବାସଗୃହ ଛାଡ଼ି ସର୍ବୋଦୟ ନେତା ମନମୋହନ ଗ୍ଲୋଧୁରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରସ୍ଥ ହୋଇ ମାତ୍ର ମାସକ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡଗୁଞ୍ଜିବାକୁ ଆଶ୍ରୟ ମାଗିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାତ ମିଳିନଥିଲା, ଓଲଟି ସୁମିତ୍ରା ଗ୍ଲୋଧୁରୀ ଆତ୍ମମାନକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ କଦର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରି ନିଜ ବାରଣ୍ଡାରେ ବି ଠିଆ ହେବାକୁ ଦେଇନଥିଲେ । କଟକ ଧହରରେ ସପରିବାରେ ଯାଯାବର ପରି ନିଜ ଜୀବନ ନେଇ ଘୂରି ବୁଲୁଥିଲାବେଳେ ଆମେ ତତ୍କାଳୀନ ଜନତା-ଦଳର ସଭାପତି ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ଵନାଥ ପଣ୍ଡିତ, କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ରବିରାୟ, ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ପ୍ରମୁଖଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖି ପ୍ରତିକାର ଆଶା କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଅସହାୟତା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଡଃ. ମହତାବ ମୋ ସ୍ଵାମୀଙ୍କୁ ଲେଖି ଜଣାଇଥିଲେ—

ଏକାମ୍ର ନିବାସ, ଭୁବନେଶ୍ଵର
୯ । ୮ । ୭୮

“ରବି,

“ତମର ଦୁଇଖଣ୍ଡ ପତ୍ର ପାଇଛି । ତମର ଦଶା ଜାଣି ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ମାତ୍ର ମୁଁ କରିପାରିବି କଅଣ ? ଆଜିକାଲିତ ସମସ୍ତେ ସଂଗବଦ୍ଧ । କେହି କାହାରି ଅଧୀନସ୍ଥ ନୁହନ୍ତି । ଯାହାହେଉ, ନୂତନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି-
ରୁଲ ।

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ୍”

ମହତାବ୍ ବାବୁଙ୍କର ଏ ଅସହାୟତା ମୂଳରେ ଥିଲା ଘଟଣା ସହିତ ତାଙ୍କ ଲୋକମାନଙ୍କର ସ୍ପର୍ଷ ଅଂଶଗ୍ରହଣର କାରଣ । ୧୯୭୮ ମସିହାର

ଆଜ୍ଞାପଣ ପାଇଁ ଗିରଫ ହୋଇଥିବା ଯୁବଜନତାର ନେତା ଜଣକ ଓ ତାର ଦଳବଳଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ନାମକ ଜଣେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମୀ ଅଛି, ଯିଏକି ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ରର କର୍ମଗୁରୀ ଏ ଲୋକଟିକୁ ବହୁକାଳରୁ ଶ୍ରୀ ସିଂଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନାନା ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ପାଇଁ ମୁତୟନ କରଯାଇଥିଲା । ଯାରି ପାଇଁ ଏକଦା ମହତାବ୍‌ବାବୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶ୍ନର ସମ୍ପତ୍ତି ଚରଫରୁ ମୋ ସାମାଜ ପାଖରେ ଲିଖିତ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ—

ଭୁବନେଶ୍ୱର-୨

ତା ୨୧ । ୯ । ୬୯

“ରବି,

“ତମର ୧୯ । ୯ । ୬୯ ପତ୍ର ପାଇ ବିସ୍ମିତ ହେଲି । ତମେ ସାହିତ୍ୟିକ ହୋଇ ଲୋକଚରିତ୍ରରେ ଏପରି ବିବ୍ରତ ଓ ଉତ୍ତେଜିତ କାହିଁକି ହେଉଛ ? ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ହତା ଭିତରେ ତମପ୍ରତି ଦୃଷ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବାରୁ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି । × × ତଥାପି ମୁଁ ପ୍ରେମାନନ୍ଦକୁ କହିଛି । × ×

ତମର

ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ୍‌”

୧୯୭୮ରେ ଆମ ପାରିବାରିକ ନିରାପଣ ଏପରି ବିପଦାପନ୍ନ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ଯେ, ଆମ ବାସଭବନ ଆଗରେ ମାସ ମାସ ଧରି ସଶସ୍ତ୍ର ଏ.ପି.ଆର ଫଉଜ ତମ୍ବୁପକାଇ ପହଞ୍ଚି ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ମୋ ସାମାଜର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପୁଲିସ-ଦେହରକ୍ଷୀ ୨ ବର୍ଷ ଧରି ମୁତୟନ-ଥିଲା । ଏହି ନିରାପଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଠାଇ ଦେବାପାଇଁ ‘ସମାଜ’ ସଂପାଦକ ଦାକୁ ଗଧାନାଥ ରଥ ଏକାଧିକବାର ତାଙ୍କ ‘ସମାଜ’ରେ ନାନା ସଂବାଦ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ମୋଟାମୋଟି କହିବାକୁ ଗଲେ ୧୯୭୮ ମସିହାର ଆଜ୍ଞାପଣ ଥିଲା କବି ରବି ସିଂଙ୍କ ଜୀବନ, ଆତ୍ମା, ପରିବାର, ପ୍ରତିଭା, କଲମ ଏବଂ ସାମ୍ବାଦିକତା ବିରୋଧରେ ଏକ ଜପନ୍‌ସ “ସାମାଜିକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ।” ଏହା କିଭଳି ଜପନ୍‌ସ ଥିଲା, ତାହାର ବିବରଣୀ ଦେଇ ‘ଅମୃତ ବଜାର ପତ୍ରିକା’,

“ଦୈନିକ ବସୁମତୀ,” ଓଡ଼ିଶାର ଇଂରେଜୀ ଦୈନିକ News of the World ନାନା ସମ୍ବାଦ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ବମ୍ବେରୁ ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ଓ S. B. Kolpeଙ୍କ ସଂପାଦିତ ବହୁଳ ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ସାପ୍ତାହିକ “CLARITY” (Vol. v, No 17, Nov. 25. 1978) ଏକପୃଷ୍ଠା ବ୍ୟାପୀ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଆମ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଫାସିଷ୍ଟ ଆକ୍ରମଣକୁ ଲୋକ ଲୋଚନକୁ ଆଣିବାପାଇଁ କବି ରବି ସିଂ ୧୯୭୮ସାଲ ନଭେମ୍ବର ୬ ତାରିଖରେ ଏକ ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ମିଳନୀ ଡକାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ‘ସମାଜ’ ‘ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର’, ‘ଧରିତ୍ରୀ’ର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଆସିନଥିଲେ ସେହି ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ମିଳନୀର ରିପୋର୍ଟ ୧୯୭୮ ନଭେମ୍ବର ୯ ତାରିଖ News of the worldରେ ଯାହା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ତାହା ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହେଲା—

Rabi Singh complains of atrocities on him

(From our correspondent ,

CUTTACK, Nov. 7—Some of the police personnels of the district were humiliating and irritating Kavi Rabi Singh and his family members since July by some goondas and hooligans of the locality said Mr. Singh to the newsmen in a Press conference last night.

Mr. Rabi Singh, a noted poet of Orissa further said that inspite of many allegations against the hooligans who used to threaten and misbehave him and his family police did not take any action to protect him. The police rather helped the hooligans, even insisted them to misbehave him and his family for which he had to leave his residence.

Speaking to the newsmen for about 3 hours Mr Singh narrated the whole story and described the atrocities of the local people on

him after he was resettled in the colony Mr. Singh said that the doors and windows of his residence were broken by the hooligans in the night of Diwali.

Besides, the wife of Mr. Singh who was also present during the Press meet narrated the thrilling story of Diwali night and described how she escaped from the clutches of a drunker & who came with a gang to misbehave her.

She said in the night of Diwali four persons came and started beating the door. They were using vulgar words and threatening the entire family. Mr. Singh and other members tried to escape but failed. Later they hid themselves in the latrine of the neighbourer. By the continuous beating the door opened and all the four entered and caught hold the hand of Mrs. Singh. Apprehending some danger Mrs. Singh fell down before them and prayed them to leave her. The goondas left her after being assured that the family of Mr. Singh would leave the house in next morning. Some time later one of them came inside the room and called Mrs. Singh to have some sexual pleasure with her. He pulled her hand and tried to embrace her. However Mrs. Singh escaped.

In the next day Mr. Singh informed the matter to the police but in vain. Later he went to higher officials of the police and prayed for help.

Mr. Singh said, though they were in the house his life and his family are not safe. Mr. Singh demanded a judicial enquiry into the matter and suspension the officers who were insisting the hooligans to create such type of activities.

ଏହି ପାଞ୍ଚିଶ ଆକ୍ରମଣ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରୁ ଅସହାୟ ସାମାଜିକ ତଥା
କବି ପରିବାରକୁ ସେତେବେଳେ ରକ୍ଷା କରିଥିବା ଓଡ଼ିଶାର ପୁଲିସ୍ ଆଇ.ଜି.
ଛାମୁଳ ବିଜନ କୃଷ୍ଣ ରାୟ ପରେ ମୋ ପାଖକୁ ଲେଖିଥିବା ଏକ ଐତିହାସିକ
ପତ୍ରର କିୟଦଂଶ ଏଠାରେ ଉଦ୍ଧାର କରି !

ହାଇଦ୍ରାବାଦ

୨୧୨୮୦

“କଲ୍ୟାଣୀୟାସୁ,

“ସ୍ନେହର ଭଉଣୀ ବକୁଲ୍ । x x ତମେ ସବୁ କି ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛ
ଏବଂ ତୁମମାନଙ୍କ ଦିନଗୁଡ଼ିକ କିପରି କରୁଛି କବିଙ୍କ ଚିଠିରୁ ମଝିରେ
ମଝିରେ ସେ ଖବର ପାଏ । ପ୍ରତିକୂଳ ପରିବେଶର ଘାତ-ପ୍ରତିଘାତ ଯଦିଓ
କବିଙ୍କୁ ଜର୍ଜରିତ କରିଛି ତାଙ୍କର କାବ୍ୟ ପ୍ରତିଭା ଯେପରି ତିର ଜାଗ୍ରତ ଥାଏ
ସେ ଆଡ଼କୁ ତମର ଦୃଷ୍ଟି ସତତ ଅଛି ବୋଲି ମୋର ଆଶା ! ଆମର ଏହି
ଦୁର୍ଭାଗା ଦେଶରେ ଅନେକ କବିଙ୍କୁ ଅନାହାର, ଅଭବର ତାଡ଼ନା
ସହିତ ଲଢ଼ାଇ କରି ଯେତେଦିନ ବଂଚିବା ସମ୍ଭବ ବଂଚି ରହିବାକୁ
ହୋଇଛି—ସ୍ତବରଂ କବି ରବି ସିଂଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯା ହେଉଛି, ତାହା କୌଣସି
ବ୍ୟତିକ୍ରମ ନୁହେଁ । ଦୁଃଖର କଥା ଏହି ଯେ ସ୍ବାଧୀନତା ପରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ପ୍ରତିଭାର ଯେମିତି ବଜାର ଦର ବଢ଼ିଗଲା, କଦର ବଢ଼ିଗଲା କାବ୍ୟ ପ୍ରତିଭାର
କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାହା ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଏବେ ବି ବହୁ ପ୍ରତିଭାବାନ କବିଙ୍କୁ
ନୀରବରେ ଅଶ୍ରୁ ବିସର୍ଜନ କରିବାକୁ ହେଉଛି । ରବି ସିଂଙ୍କର ଏହି ନୀରବ
ଅଶ୍ରୁବିନ୍ଦୁ ଯେପରି ଅଗ୍ନି ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗରେ ପରିଣତ ହୁଏ, ସମାଜର ଭଙ୍ଗାରୁଜା
ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଛାଅଟାକୁ ଜାଳିପୋଡ଼ି ଛାଉଣୀର କରିଦିଏ, ତାଙ୍କର କଲମ ଯେପରି
ସାମାଜିକ ବିପ୍ଳବର ସୂଚନା ଆଣେ—ସମାଜରେ ମନୁଷ୍ୟତ୍ବର ବିକାଶରେ
ସହାୟକ ହୁଏ ସେଇ ଚେଷ୍ଟାରେ ତୁମେ ଅବିଚଳ ଥାଅ । ତାଙ୍କର କଲମ
ଯେପରି ଅଟକି ନ ଯାଏ । ତାଙ୍କର କଲମ ଅଟକି ଯିବାର ଅର୍ଥ ହେବ
କାବ୍ୟ ପ୍ରତିଭାର ପରଜୟ ବାହ୍ୟିକ ଅଭବ ଅନାଟନ ପାଖରେ ।

“ମୁଁ ତମ ପାଇଁ କ’ଣ ବା କରିଛି ? ତମମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ କଷ୍ଟରେ ସହାନୁଭୂତି ଲାଭାଇବା ବ୍ୟତୀତ ମୋର ବା ଅବଦାନ କେତେଟିକେ ? ମଣିଷ ନିସାବରେ ତମମାନଙ୍କର ବଂଚିରହିବାର ଅଧିକାର ଅଛି ମାନଇଚ୍ଛତ ନେଇ ଶିର ଉନ୍ନତ କରି । ସେଇ ଅଧିକାର ଯେତେବେଳେ ଅନେକେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ କେତେ ଟିକେ ବା ତୁମମାନଙ୍କୁ ଆଇନର ଆଶ୍ୱସ୍ତ୍ୟ ମୁଁ ଦେଇପାରିଛି ? ଆହୁରି ବହୁତ କିଛି କରିବା ଉଚିତ ଥିଲା—ଯ.ହା ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ବି କରିପାରି ନାହିଁ । ହୁଏତ ବା କାଳ୍ପନିକ ଭୟରେ କିମ୍ବା ଆତୁବିଶ୍ୱାସର ଅଭାବରେ । ଆଇନ ଯଦି ମାନବିକ ଅଧିକାର, ମାନବିକ ବିକାଶ, ମାନବିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ସହ ଯୁକ୍ତ ନ ହୁଏ ତାହେଲେ କେଉଁଥିପ ଈ ଆଇନର ସ୍ୱୟୋଚ୍ଚନ ? ଆମେ ଯେଉଁମାନେ ଆଇନ-ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷାର ଦୃଷ୍ଟି ନେଇଛୁ—ଅନେକ ସମୟରେ ଭୁଲିଯାଇ ମାନବିକ ଅଧିକାର ରକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଇନର ଭୂମିକା । ଋବି ସିଂଙ୍କ କେସ୍‌ରେ ଆମେ କ’ଣ ପାରିଛୁ ଆଇନକୁ ସେହି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦେଇ ? x x x”

ସେ ଯାହା ହେଉ, ଏତେ ବଡ଼ ଜ୍ଞାନୀ କର୍ମକାଣ୍ଡ ମାତ୍ର ୩ ବର୍ଷ ତଳେ ଓଡ଼ିଶାର ସାଂସ୍କୃତିକ ହୃଦ୍‌ପିଣ୍ଡ କଟକ ନଗରୀ ବୁକୁରେ ପ୍ରଖର ଦିବାଲୋକରେ ବାରମ୍ବାର ଘଟିଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭରତବର୍ଷର ଜାତୀୟ ସ୍ତର, ଓଡ଼ିଶାର ଜନସାଧାରଣ, ଯୁବ ଛାତ୍ର ସମାଜ, କେହି ସେ ସମାଜ ଜାଣିବାକୁ ପାଇ ନ ଥିଲେ ଯେଉଁମାନେ ଆଜି ଛବିରାଣୀ ଘଟଣାକୁ ସାରା ଭରତବର୍ଷରେ ଏକ ଗଜନୈତିକ ହଟିଆର କରିଛନ୍ତି ସେହି ନେତା, ସେହି ସାମ୍ବାଦିକ ତଥା ସମ୍ବାଦପତ୍ରମାନେ ସେତେବେଳେ ଜାଣି ନ ଜାଣିଲା ପରି ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଦେଇ ଉଦାସୀନ ରହିଥିଲେ ସେହିମାନେ ଆଜି ଛବିରାଣୀ ବ୍ୟାପାରରେ ମୁଖର ହୋଇ ଉଠି “ଗଣ ଅନ୍ଦୋଳନ” ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ଦେବା, କଂଗ୍ରେସ (ଇ) ସରକାରକୁ ରାଦିତ୍ୟୁତ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଗ୍ରହଣ କରିବାଟା ଶଠତା, ଆତୁପ୍ରବନ୍ଧନାର କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପଡ଼ିବ ? ଧର୍ଷଣ ଓ ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଚିରକାଳ ଘୃଣ୍ୟ ମାଂସ ତରକାରୀଟା ଚିରକାଳ ମାଂସ ତରକାରୀ । ସେଥିରେ ତୁଳସୀପତ୍ର ପଡ଼ିଗଲେ ତାହା “ପବିତ୍ର” ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ । ଜନତା ସରକାର ଅମଳରେ ୧୯୭୮ ମସିହାରେ କଟକ ସହରରେ

“ଅଚଳପତ୍ର” ସମ୍ପାଦକ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଉପରେ ଘଟିଯାଇଥିବା ଘଟଣାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି “ସଂଗ୍ରାମ ସମିତି” ଗଠନ ବା “ଗଣ ଆନ୍ଦୋଳନ” ପାଇଁ ତ କେହି ଡାକରା ଦେଇ ନ ଥିଲେ ନା ଜନତା କୁଶାସନକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟ କରିବା ପାଇଁ କେହି ପ୍ରସ୍ତୁତି ନେଇ ନ ଥିଲେ ? ଶ୍ରୀ ରବି ଗନ୍ଧ, ଚିତ୍ତ ବସୁ, ମଧୁ ଲିମାୟା, ଶିବାଜୀ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଲମଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର, ମନମୋହନ ଚୌଧୁରୀ, ରମାଦେବୀ, ସୁମିତ୍ରା ଚୌଧୁରୀ ଓଗେରଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଯାଇ କଟକ ଶକ୍ତାବଳିରୁ ଲେବର କଲେନିରେ ସଭାସମିତି କରି ନ ଥିଲେ !

ଆଜି ଛବିଗଣୀ ଘଟଣାରେ ବାମପନ୍ଥୀ (?) ବାବୁ ମନମୋହନ ମିଶ୍ର ଦୈନିକ “ସ୍ମରତିବାଦୀ”ର ପଞ୍ଚମ ସଂଖ୍ୟାରେ “ସାମ୍ବାଦିକତା ଧର୍ଷିତ ହୋଇଛି” ବୋଲି ବାଣୀ ଶୁଣାଇ ଯେପରି କବି ସାହିତ୍ୟିକ-କୁଳକୁ ଏଥିପାଇଁ ଲେଖନୀ ସ୍ୱଜନା କରିବାକୁ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି, ୧୯୭୮ ମସିହାରେ ରବି ସିଂଙ୍କ ଘଟଣାରେ ସେ କୋଉଠି ଥିଲେ ? ତାଙ୍କ କଲମ ସେତେବେଳେ ନୀରବ ବା ଥିଲା କାହିଁକି ? “ଅଚଳପତ୍ର”ରେ ଗୋଟିଏ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରକାଶନ ଯୋଗୁଁ ଶ୍ରୀ ସିଂ ୩ ଥର ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥିଲେ ଓ ମୁଁ ଧର୍ଷିତା ହେଉ ହେଉ ବର୍ତ୍ତି ଯାଇଥିଲି ଏବଂ କଟକ ସହରରେ ସପରିବାରେ ବାସଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଆମେ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜିବାକୁ ଠାବ ପାଇ ନ ଥିଲୁ । ଅର୍ଥାତ୍ କବି ଶ୍ରୀ ସିଂ ଥିଲେ ସାପ୍ତାହିକ “ସ୍ମରତିବାଦୀ”ର ନିୟମିତ ଲେଖକ ଏବଂ ଆଜିର ଦୈନିକ “ସ୍ମରତିବାଦୀ”ର ସମ୍ପାଦକ ଦ୍ୱୟ ଥିଲେ ତାଙ୍କର କୁଆଡ଼େ “ଅତି ଘନିଷ୍ଠ” । ସେତେବେଳେ ଝାଞ୍ଜିରୀମଙ୍ଗଳାରେ ଏହି ସମ୍ପାଦକଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ବାସଗୃହ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମର ବିପନ୍ନ ପରିବାରକୁ ସେ ଡାକି ଆଶ୍ରୟ ଦେଇ ନ ଥିଲାବେଳେ, ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ନ କରିଥିବାବେଳେ ଆଜି ନବକିଶୋର ମହାପାତ୍ରଙ୍କୁ “ସ୍ମରତିବାଦୀ” କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଆଶ୍ରୟ ଦେବା, ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ପାଣ୍ଠି ଖୋଲିବା ମୂଳରେ କେଉଁ ଧରଣର “ସାମ୍ବାଦିକ ନିର୍ଭୀକତା” କାମ କରୁଛି ତାହା ଏଯାବତ୍ ଅଜ୍ଞାତ । “ସାମ୍ବାଦିକ” ଏବଂ “ସାମ୍ବାଦିକତା”ର ଏ ଅପୂର୍ବ ସଞ୍ଜା ବାସ୍ତବରେ ଉପଭୋଗ୍ୟ । ସ୍ଥାନ ଭେଦରେ, ଶାସନ ଭେଦରେ ଯଦି ସାମ୍ବାଦିକକୁ ହତ୍ୟା ଉଦ୍ୟମ, ତା ଘାତୁ ଧର୍ଷଣର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଭିନ୍ନ ହୁଏ

ତାହେଲେ କ'ଣ ବୁଝିବାକୁ ହେବ ଯେ ଜନତା ସରକାର ଅମଳରେ ତାହା
 “ପବିତ୍ର” ଆଉ କଂଗ୍ରେସ (ଇ) ଶାସନ ଅମଳରେ ତାହା “ଅପବିତ୍ର” ?
 ତାହେଲେ କ'ଣ ବୁଝିବାକୁ ହେବ ଯେ, କଂଗ୍ରେସ (ଇ) ଶାସନ କାଳରେ
 ବିରିଡ଼ିର ବୁକ୍‌ସ୍‌ଟୋରୀ ସମାଦୃତ ନବକିଶୋର ମହାପାତ୍ର ହେଉଛନ୍ତି
 ଓଡ଼ିଶାର ଏକମାତ୍ର “ନିର୍ଭୀକ ସାମାଜିକ”, ଅନ୍ୟମାନେ ଭାରୀ, ପଛୁଆ ?
 ତାହେଲେ କ'ଣ ବୁଝିବାକୁ ହେବ ଯେ ଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରୀ କଂଗ୍ରେସ(ଇ)
 ଶାସନ କାଳରେ ଏକମାତ୍ର ଓଡ଼ିଶାର “ସତୀନାରୀ” ଆଉ ଜନତା ସରକାର
 ଅମଳରେ “ଅଚଳପତ୍ର” ସମାଦୃକ ଶ୍ରୀଙ୍କର “ସତୀତ୍ବ” ବୋଲି କିଛି
 ନ ଥିଲା—ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସାମାଜିକ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ ହେବା ଯଥାର୍ଥ
 ଆଉ ତାଙ୍କ ପ୍ରୀ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରୋପାୟ ? ନିର୍ଲକ୍ଷ ଏବଂ ଦିବାନ୍ଦ୍ବ କାହାକୁ
 କୁହାଯାଏ ସେକଥା ବୁଝିବା ପାଇଁ ବୋଧହୁଏ କାହାରିକୁ ଅଭିଧାନ
 ଶାସ୍ତ୍ରବାଦୀ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଏ ବର୍ଷ ତଳେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଏପରି
 ଭୂମିକା ଥିଲା, ହୁଅନ୍ତୁ ସେମାନେ ସମାଜର ଜ୍ଞାନୀ, ଗୁଣି, ନେତା, ସାମାଜିକ,
 ସମ୍ପାଦକ, ତା ସତ୍ତ୍ବେ ବି ସେମାନଙ୍କର ଆଜି ଛବିରଶୀ ଘଟଣାରେ ପାଟି
 ଫିଟାଇବାର କୌଣସି ନୈତିକ ଅଧିକାର ନାହିଁ । ଏତଦ୍ବାର ସେମାନେ
 ନାରୀର ଜୀବନ, ଯୌବନ, ସତୀତ୍ବ, ନିରାପତ୍ତା, ସ୍ବଚ୍ଛ ସାମାଜିକ
 ସାଧନତା, ନାଗରିକର ପବିତ୍ର ଅଧିକାର ଆଦିର ମୃତ ଦେହ ଉପରେ ହାନି
 ଉଦ୍ଧାର କରୁଛନ୍ତି । ଏମାନେ ଛବିରଶୀର ହତ୍ୟାକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ
 ଶରତୀନ । ଅତୀତରେ ଏମାନେ ମାନବିକତାର ତଥା ସତ୍ୟର ଦରବାରରେ
 ଯେଉଁ ପାପ କରିଛନ୍ତି, ତାରି ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ ହେଉଛି ଛବିରଶୀ ଘଟଣାରେ
 କୁମ୍ଭାରଣ ବର୍ଜନ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, କବି ରବି ସିଂହଙ୍କର ସମାଜରେ
 କେହି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଶତ୍ରୁ ନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହିଁ ତାଙ୍କର
 ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ନମର ଶତ୍ରୁ । ସେହି ଶତ୍ରୁ ଶିବିର ଉପରେ ସେ ତାଙ୍କର ଜୀବନ
 ତନାମ ବୌଦ୍ଧିକ ଆଘାତ ହାଣି ଆସିଛନ୍ତି । ସେଇଥିପାଇଁ ସମାଜର ଶଠ-
 ବାମପନ୍ଥୀ, ଭଡ଼ାଟିଆ ଦଲାଇ ମାତାଲ ସାମାଜିକ, ଦୁର୍ନୀତିଶୌର ଶାସକ
 ଚକ୍ର, ନ୍ୟସ୍ତସ୍ବାର୍ଥ ଗୋଷ୍ଠୀ ତାଙ୍କ ସତ୍ତ୍ବେ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକତ୍ରୀତ ହୋଇଛନ୍ତି
 ନାନା ସମୟରେ । ତାଙ୍କ ଜୀବନ, ଯୌବନ, ସ୍ବଚ୍ଛ, ପରିବାର ଉପରେ

ଘଟିଯାଇଥିବା ସାମାଜିକ ଅବିଶ୍ୱାସ, ଶାସନିକ-ଅତ୍ୟାଚାର, ଟାଣିଷ ହାମଲର ରକ୍ତାକ୍ତ ଇତିହାସ ସେ ନିଜେ ହିଁ ଲେଖିବେ । ଆଗାମୀ ବଂଶଧରଙ୍କ ପାଇଁ ରଖି ଦେଇ ଯିବେ ଆଜିର ସାମାଜିକ, ରାଜନୈତିକ ତଥା ସାଂସ୍କୃତିକ ନେତୃତ୍ୱର କଳାବିଦ୍ୟା କରମ୍ୟ କର୍ମକାଣ୍ଡର ସାମାଜିକ ଦଲିଲ ।

ସେ ଯାହାହେଉ, ନିର୍ବାଚନ-ରାଜନୀତି ଅବଲମ୍ବିତ “ବିରୋଧୀମାର୍କୀ” ଧାରୀ ଲୋକେ, ଯେଉଁମାନେ କଂଗ୍ରେସ (ଇ) ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ରାଜନୈତିକ ଭାବରେ ଆଜି ଏକ ପ୍ରକାର “ବେକାର” ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି କହିଲେ ତଳେ ସେହିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଛବିରାଣୀଙ୍କ କରୁଣ ବିଦାୟ ଏକ କର୍ମ-ସମ୍ମାନ ଆଣି ଦେଇଛି । ଏମାନଙ୍କର ସାଂସ୍କୃତିକ ଆନ୍ଦୋଳନ, ଉତ୍ତରାବଳୀ, ବିବୃତି ପ୍ରକାଶନ ସମୂହ, ଦେଖି, ପଢ଼ି ମନେହୁଏ ବୋଧହୁଏ ଛବିରାଣୀ ଏମାନଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ଏମାନଙ୍କୁ ଖୋଲାକା ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଧର୍ଷିତା ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କଲେ !

ମୋ ସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଉପରେ ହୋଇଥିବା ଟାଣିଷ ସାକ୍ଷ୍ୟମଣି, ବର୍ବରୋଚିତ ଅତ୍ୟାଚାରର କରୁଣ ଚିତ୍ର ଆଜିଲବେଳେ ଆଉ କେତୋଟି ଅତୀତ ଦୁଃଖଦାୟକ ତଥା ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ମୋ ଆଗରେ ନାଟିଉଠେ । ୧୯୬୪ ମସିହାରେ କୁମାରୀ ପିଲୁବେନଙ୍କୁ ଧର୍ଷଣ କରି ହତ୍ୟା କରିଥିବା ରାଜନୈତିକ ନେତାମାନେ ଆଜି ଛବିରାଣୀଙ୍କପାଇଁ ସମ-ବେଦନା ଏବଂ ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ଦେଖି ସେତିକି ହାସ୍ୟ ଉଦ୍ବେକ ହୁଏ, ସେତିକି କ୍ରୋଧ ମଧ୍ୟ ଜାତ ହୁଏ । କୁମାରୀ ପିଲୁବେନ ୧୯୬୪ରେ ବମ୍ବେରୁ ସେବାଦଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ଓଡ଼ିଶା ଆସି ଏହି ନେତାମାନଙ୍କ ପାଶବିକ କାମନାର ଶିକାର ହୋଇଥିଲେ । ଏପରିକି ତାଙ୍କ ଧର୍ଷିତା ମୃତ ଦେହକୁ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ ଲାଗି ଅନୁମତି ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନ ଥିଲା !

ସେହି “ଗିନୋପାଲ” ନେତାମାନେ “ରାମପାଲ”ରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ଜନତା ସରକାରର କର୍ଣ୍ଣଧାର ବନିଥିବାବେଳେ ଆଉ ଏକ ମର୍ମହତ ତଥା ପାଶବିକ କର୍ମକାଣ୍ଡ ଘଟାଇଥିଲେ । ଘଟଣାଟି ଘଟିଥିଲା ୧୯୭୮ ମସିହାରେ । କଟକ କିଛି କୁବଳ ବାଜିକା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରୀ ଓ

କେତେକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପରୀକ୍ଷାମଣ୍ଡଳରେ ଆସି ବସ୍ରେ ଯେଉଁଠିବାବେଳେ
 ଜଣେ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ପାରଦୀପ ଗ୍ରାମରେ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଧର୍ଷିତା
 ହୋଇଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେତେବେଳେ ଏ ଘଟଣା ବିରୋଧରେ ପ୍ରବଳ
 ଜନଅସନ୍ତୋଷ ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାରେ ପ୍ରବଳ ଝଡ଼ ଉଠିବା ସଙ୍ଗେ
 ସଙ୍ଗେ ‘କୁଜଙ୍ଗ ବନ୍ଦ’ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଧର୍ଷଣକାରୀମାନେ ଜନତା
 ସରକାରର ବାହୁଛାୟା ତଳେ ପୁରୁଷିତ ହୋଇ ନିରାପଦ ଥିଲେ !

ଏମାନଙ୍କୁ ମହାନ ଜନସାଧାରଣ, ଯୁବଛାତ୍ର ସମାଜ, ଦେଶର
 ମା’ ଉତ୍ତରୀର ଜାତି ଚିହ୍ନିରଖନ୍ତୁ—ଏମାନଙ୍କୁ ଏମାନଙ୍କର ରୁମିକାପାଇଁ
 ସାମାଜିକ ବାସନ୍ଦ କରନ୍ତୁ । ୨୨ ମୌଜାର ସତେତନ ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରେମୀ
 ଜନଗଣଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଯେ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ଵ ଅଦାଲତରେ
 ଅପରାଧୀ ମାନଙ୍କର ବିଚାର କରିଛନ୍ତି । ସଂପ୍ରତି ଅସାମାଜିକ ଲୋକଙ୍କୁ ଦୃଢ଼-
 ହସ୍ତରେ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ସମାଦେଶରେ ଦେଉଥିବା ସେହି
 ଅସାମାଜିକ ଲୋକଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ବିବୃତି ପାଠ କରି ମାଇପେ
 ମୁହଁରେ ଲୁଗା ଦେଇ ହସ୍ତଛତି ସିନା । କାରଣ କବି ରବି ସିଂହର ଏକ
 କବିତାରେ ଅଛି—

“ଯାଦୁଆ ବିକୁଛି ଯାଦୁର ମଲମ ଦେଖ

ମଦୁଆ ଧରିଛି ‘ନିଶାନିବାରଣ’ ବାନା,

ଗଣିକା ‘ବେଶ୍ୟାବୁଝି-ନିଗେଧ’ ନେତ୍ରୀ

ଭର୍କଟ ଗଣତନ୍ତ୍ରେ ଅନାରେ ଅନା ।”

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଯଥେଷ୍ଟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଗଲାଣି ଦେଶରେ
 ନାଗରିକ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ନାରୀ ଜାତିର ନିରାପତ୍ତା ରକ୍ଷାକରିବା
 କର୍ମରେ । ଏଥିପାଇଁ ସରକାରଙ୍କର ଯେତିକି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି, ସେତିକି
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି ଜନସାଧାରଣଙ୍କର । ୨୨ ମୌଜାର ଜାଗ୍ରତ ଜନସାଧାରଣ
 ଛବିରଶୀଙ୍କ ହତ୍ୟାକାରୀମାନଙ୍କର ଯେପରି ବିଚାରକଲେ ଆପଣାର
 ଜନ-ଅଦାଲତରେ, ସେହିପରି ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ଆଜିର ସାମାଜିକ-
 ଶଠ, ପ୍ରବଞ୍ଚକ, ଗଜନୈତିକ ପାଇଦା ହାସଲକାରୀ ନେତା, କର୍ମୀ,
 ସାମ୍ବାଦିକମାନଙ୍କର । ତା ନହେଲେ ଦେଶର ମାତା-ଭଗିନୀଙ୍କ ଉପରେ

ଭୂମିଧିବା ନିର୍ଦ୍ଧାତନରୁ ଏମାନେ ଫାଇଦା ଉଠାଇ ଚାଲିବେ କ୍ରମାଗତ । ଏକଥା ସୁଗୁରୁଦେବୀ ପ୍ରସାସନିକ ହେବନାହିଁ ଯେ ଯେଉଁଠି, ଯେତେବେଳେ ନାଗରିକ ଅଧିକାର, ନାରୀ-ନିରାପତ୍ତା, ସାମାଜିକ-ସାଧାରଣତା ବିପନ୍ନ ହେଉଛି, ସଂଗେ ସଂଗେ ତାର ସଂଗଠିତ ପ୍ରତିରୋଧ ତଥା ପ୍ରତିବାଦ ଯଦି ନହୁଏ, ତାହେଲେ ତାର ପୁତୁର ପ୍ରସାରୀ ପରିଣାମ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉନ୍ୟାନକ ହୋଇଉଠେ । ଛବିଶଶୀଙ୍କ ଘଟଣାରେ ଆଜି ଯେପରି ପ୍ରତିରୋଧ, ପ୍ରତିବାଦ ହେଲା ୧୯୭୮ରେ ସାମାଜିକ ତଥା କବି ରବି ସିଂଙ୍କ ଉପରେ ଏବଂ ମୋ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାୟଶ୍ଚ ନିର୍ଦ୍ଧାତନ ପାଇଁ ଯଦି ଏହିପରି ପ୍ରତିରୋଧ ହୋଇଥାନ୍ତା ତାହେଲେ ସାମାଜିକ ନବକିଶୋର ମହାପାତ୍ରଙ୍କ “ନିର୍ଭୀକ ସାଂବାଦିକତା” ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଏପରି ମୂଲ୍ୟଦେବାକୁ ପଡ଼ିନଥାନ୍ତା । ରେଗୁକୁ ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଚିକିତ୍ସା ନକଲେ ତାହା ସମସ୍ତ ଦେହକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତକରେ । କରିଛି । ସେଥିରେ ଚିତ୍କାର ନକରି ଅତୀତର ଭୁଲପାଇଁ ଅନୁତପ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରିବା ଉଚିତ । ଯଦି ତା ନହୁଏ, ତାହେଲେ ଜନଦରବାର କଦାପି କ୍ଷମାଦେବ ନାହିଁ ।

ଛବିଶଶୀ ଘଟଣାରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଯେଉଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ ତାହା ଅଜିନିଦନୀୟ । ତେଣୁ ନିବେଦନ, ୧୯୭୮ରେ କବି ରବି ସିଂ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଉପରେ ଘଟିଯାଇଥିବା ଜନତା ସରକାର ଅମଳର ଅତ୍ୟାଚାରର ଏକ ବିଶୁଦ୍ଧ ବିଭଗୀୟ ଚଦନ୍ତ ହେଉ ଏବଂ ତାର ଉପୋର୍ଷ ସାଧାରଣରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉ, ଚତୁର୍ଦ୍ଧାକଳନ କଟକ ପୁଲିସ ଏସ୍. ପି.ଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଏ ସବୁ ଘଟିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଭୁକିରୀରୁ ତୁରନ୍ତ ବରଖାସ୍ତ କରଯାଉ ।

- * ନାଗରିକ ଅଧିକାରର ଜୟହେଉ ।
- * ପ୍ରାସାସୀବାଦର ମୃତ୍ୟୁଘଟୁ ।
- * ଶଠ, ପ୍ରବଂଚକ ରାଜନୈତିକ ଫାଇଦା ହାସଲକାରୀଙ୍କ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜନ ଦରବାରରେ ହେଉ ।

ଛବିରାଣୀ

ଛବିରାଣୀ, ଛବିରାଣୀ !

ତମପାଇଁ କବି ସଜ ରାଉତର ଲେଖକ ଦେଇଛୁ ବୁଣି ।

ବାମପନ୍ଥୀ ଓ ଭୂଦାନମାର୍ଗୀ, ବିରୋଧୀ ଦଳର ଲୋକ,
ତମପାଇଁ କେତେ ଝବର କାଗଜେ ଯୋଉ ଦୁଃଖ ଓ ଶୋକ !

ବିରଡ଼ି ହାଟରୁ ବିରୋଧ ଉଠିଛି ଦିଲ୍ଲୀ ନଗର ଯାଏଁ—
ଉଠୁଛି ପଡ଼ୁଛି “ଜନମତ ଅଛି” ବୋଲି ଦେଶେ ମନେହୁଏ ।
ଏଥର ରକ୍ଷା ହୋଇବ ଦେଶରେ “ନାଗରିକ ସ୍ୱାଧୀନତା”
ସାମ୍ବାଦକର ପତ୍ନୀ କେ ଆଉ ହେବେନାହିଁ ଧର୍ଷିତା ।

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରୁ ସହର, ନଗର, ଆକାଶ, ପାତାଳ ଭର
ଦୁନୀର ସବୁ ଗୁଡ଼ିକ ପଳାଇବ ସାମ୍ବାଦକକୁ ଡର !

ସୁଲିସ୍, ବି. ଡି. ଓ., ଅସାଧୁ ବେପାରୀ, ଯେତେ ପେଷାଦାର ଖୁଣ୍ଟା
ତୋଷିବେ ଏଥର ସାମ୍ବାଦକକୁ ଦେଇ ଜୋର୍ ‘ମାଲ୍‌ପାଣି’ ।

କହୁବେ, “ମଣିମା, ଆମେ ଥିଲୁ ଡାକ୍ତର, ହୋଇଲୁଣି ବାଲ୍‌ମିକୀ
ଏକଥା ଆପଣ ଖବର କାଗଜେ ଟିକେ ଦିଅନ୍ତୁ ଲେଖି ।”

ପ୍ରେତଲୋକେ ବସି ଦେଖୁଛୁ ନା ଛବିରାଣୀ ?

ତମ ଲୁଣ୍ଠିତ-ସଜୀବ ପରେ ଗୁଲିଛୁ କି ଶରତାନ୍ତୀ !

ବିରଡ଼ି ହାଟରେ ବିରୋଧୀ ଦଳର ପାଦତଳେ ତମ ଶବ
ମଠରେ ତେଣେ ଭୀଷଣ-ଭୀଷଣ, ଝବର କାଗଜ ରବ ।

ସାମ୍ବାଦକର ଆତ୍ମିନାଦରେ ଟେଲିଫ୍ରଣ୍ଟର ଥରେ
ବିବୃଦ୍ଧବାଣେ ସାରାସରତର ଆକାଶ-ବତାସ ଭରେ ।

ଭୂଦାନଙ୍କର ସହଜିଆ ଲୁହ ଗୁଂଦା-ଲେଖକ ରେଣୁ
‘ପଦଯାତ୍ରା’ର ପ୍ରତି ପଦପାତେ ଶୁଣାଏ ବ୍ୟଥାର ବେଣୁ ।

ସବୁ ଦେଖି, ସବୁ ଶୁଣି,

ତାକେ ମୋ କଲମ : ଜୀଇଁଉଠୁ ପୁଣି ଧର୍ଷିତା-ଛବିରାଣୀ !

ତମର ପୁନର୍ଜୀବନେ କାଏମୀ ସ୍ୱାର୍ଥବାଦୀର ଦଳ
ଏପାର-ସେପାର ଭୋଷିତ-ବେପାରୀ ପଳାଇବେ ତସ୍ବର !

‘ବିଲୁଆଖାଇ’ର ନିର୍ଜନ ଶେଯ, ବାଲୁକାକୁ ବିଦାରଣ—
କରି, ଉଠିଆସି ବର୍ଷଣକର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନବାଣ :

ହେ ବିରୋଧୀ ନେତା, ତମ ସରକାର ଥିଲା ଦେଶେ ଗଜକାଲି
 ତମରି ଶାସନେ ସାମ୍ବାଦିକର ରକ୍ତେ ହୋଇନି ନାଲି ?—
 ଦେଶ ପଥ ଘାଟ, କୁଳବାଲା ତାର ହୋଇନି ଧର୍ଷିତା ?
 ତା'ର ଆଖି ଆଗେ ଶୁଣାନେ ସଜଡ଼ା ହୋଇନି ତାର ଚିତା ?
 ସେତେବେଳେ ତମେ କେଉଁଠାରେ ଥିଲୁ ଯେତେକ ସମ୍ପାଦକ ?
 ସମ୍ବାଦକାଳୀ, ଖବରନାଗର, ଆଜିର ବିରୋଧୀ ଲୋକ ?
 ପଦେହେଲେ ପାଟି ଫିଟାଇ ନ ଥିଲୁ, ବସି ଦେଖୁଥିଲୁ ମଜା
 ସାରା ଭାରତରେ ଆଜି ମୋ ପାଇଁକି କିଆଁ ପ୍ରତିବାଦ ବାଜା ?
 ମୁଁ କି ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷ “ଗୈରମଣି ସମ୍ପାଦକ” ?
 ବାକି ସବୁକି ବିଟପା, କୁଳଟା, ଦୋରୁରୁଣୀ, ବାରନାଶ ?
 ଯୋନି, ଜାଲୁ, ଫୁନ, ଅଧର, ଆନନ ତାଙ୍କର ଯାହା କିଛି
 ହୋଇଥିଲା ଲବ୍ଧା “ଜନତା କରଣ” ? (୧) କୁହୁ ମୁଁ ଯା ପରୁରୁ !
 ତମର ଶାସନ କାଳରେ ହୃତ୍ୟା, ଧସଣ, ଜନାକାଶ
 ତାପରେ ‘ଜନତା’ ମାର୍ଚ୍ଚା ଥିବାରୁ ଥିଲା “ପବନ” ଭର !
 “ଅପବନ ଓ ପାପେ ଭରପୁର ଧର୍ଷଣ ଆଜି ହେଲା
 ହୃତ୍ୟାରେ ପଶିଗଲା ଶରତାଙ୍ଗ”, ଯେହେତୁ କ୍ଷମତା ଗଲା ।
 ଇହତ ଗଲା, ଗଲା ମୋ ଜୀବନ, ସବୁ ହୋଇଗଲା ଶେଷ,
 ଏହାକି ଶେଷରୁ ହୋଇଅଛି ପୁରୁ ତମର ତ ପୁଅ ମାସ ।
 ରାଜନୈତିକ-ଅଳ୍ପ କିଛି ମୋ ସ୍ବାମୀକୁ କରଇ ‘ହୁସେ’
 ଭୁଲିଯାଅ ନାହିଁ ପାଇବ ଏଥିରୁ ବିରାଟ ନିପଟ ‘ଜିରୋ’ ।
 ମାତା-ଭଗିନୀର ଧର୍ଷିତା-ତନୁ, ସମ୍ପାଦକ ପରେ ପାପୀ !
 କଲିଣି ତ ବହୁ ସ୍ତ୍ରୀ ରାଜନୀତି, ସାବଧାନ ବହୁରୂପୀ !
 ଜୀବନ ପାଖରୁ ବିଦାୟ ନେଇଛୁ ମୁହଁ ଛବିରୁଣୀ ନାଶ
 ମୋର ଧର୍ଷିତା ମୃତଦେହ ନେଇ ତଳାଅନା ପାଇକାଶ—
 ଖୁରୁରୁ ବେପାର, ଯେହେତୁ ଆଗରେ କେତୋଟି ନିବୀଚନ
 ତମର ବିରୁଦ୍ଧ କରିବେ ଏଥର ମହା ନରନାରାୟଣ ।
 ମୋତେ ଧର୍ଷଣ କରି ମାରିଥିବା ପଶୁଠୁଁ ଦୃଶ୍ୟ ତମେ
 ତମର ପାଇଁକି ବ୍ୟଥା, କିନ୍ତୋହ ଏ ମୋର ପ୍ରେତିନୀ ପ୍ରାଣେ ।